Plan van aandacht van de Protestantse Gemeente te Heiloo:
beleid en visie in beweging

'God zorgt voor de wind, maar de mens moet de zeilen hijsen'.
Toegeschreven aan Augustinus.

Voorwoord
De wereld om ons heen is steeds in beweging. Een kerk die midden in de wereld wil staan moet mee bewegen. Het vraagt een voortdurende bezinning over waar de kerk in mee beweegt en wat voor haar onopgeefbaar en leidend is: het woord van God, belichaamd in Jezus, in wiens Geest wij willen leven.
In de laatste decennia is de plaats van de kerk in de samenleving ingrijpend veranderd. Het is niet meer vanzelfsprekend om bij de kerk van je ouders en grootouders te blijven. Zelfs voor mensen die zichzelf religieus noemen is de kerk niet altijd meer de plaats waar zij hun geloof beleven en beoefenen. Het is een zoektocht tussen bewaren wat goed is en vernieuwen waar dat nodig is, inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en dichtbij de Bron van ons geloof blijven.

In de Ordinanties van de Kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (Ord.4.7.1) is opgenomen dat van kerkenraden wordt verwacht dat zij een beleidsplan, of plan van aandacht, opstellen 'ter zake het leven en werken van de gemeente'.
Dat ligt hier voor u. Dit plan heeft geen eeuwigheidswaarde maar is een product van voortdurende bezinning. Het dient de komende jaren als leidraad om de kerkenraad en alle werkvelden in de gemeente voor een bepaalde periode richting te geven.
Dit plan is gebaseerd op het geloof dat God zorg draagt voor zijn gemeente en ons in beweging houdt maar dat we zelf in actie moeten komen om mee te bewegen en zo mee te bouwen aan de gemeente van Christus.

Heiloo, februari 2022

1. Opbouw en inhoud

Hoe zit dit plan in elkaar en waar gaat het over?
Onderweg naar de kerk van morgen moet nagedacht worden over middelen en menskracht. Maar het zal niet minder moeten gaan over hoe wij ons geloof kunnen voeden; het omzien naar elkaar vorm geven en kerk willen zijn in de wereld. Daarom is dit plan niet alleen gericht op activiteiten maar ook op de vitaliteit van het geloof (spiritualiteit) binnen onze gemeente. Het plan heeft een duidelijke opbouw: het begint met onze visie - het visitekaartje van de gemeente. Daarin staat hoe wij willen zijn. Het geeft een ambitie aan, een werkelijkheid die wij nastreven.
In de missie verwoorden we op kernachtige wijze onze visie. Daar kunnen we mee aan het werk. Tegelijkertijd is de missie ook hetgene waar we als de gemeente op aanspreekbaar zijn. Om de juiste dingen te doen moeten we ook kijken waar we nu staan. Wat zijn onze sterke en zwakke punten? Waar zien wij kansen en waar liggen bedreigingen? Daarom vindt u in bijlage I een analyse over sterke en zwakke kanten van de gemeente, evenals een overzicht van kansen en bedreigingen. Hoe verhouden dit alles zich tot onze visie en missie? Dat verwoorden we in de plannen en doelen die we willen aanpakken. Want je kan van alles vinden en van alles willen, je moet verder vanaf de situatie waar je nú bent. Deze plannen en doelen geven richting aan een nadere invulling van beleid dat uitgewerkt wordt in de (deel)beleidsplannen. In bijlage II vindt u het plan van aandacht van het College van Diakenen, in bijlage III het plan van aandacht van het Pastoraal overleg en in bijlage IV het plan van aandacht van het College van Kerkrentmeesters. Als bijlage V is toegevoegd het protocol rondom de veilige gemeente. Tenslotte leest u in bijlage VI de werkwijze van de Vacaturecommissie.

2. Visie

De Protestantse Gemeente te Heiloo is een veelkleurige gemeente. Er is ruimte om het geloof in vrijheid te beleven en te zijn wie je bent. Er wordt gestimuleerd om van elkaar te leren en elkaar te aanvaarden. Hierin laat de gemeente zich leiden door Woord en Geest, in de belofte van Gods tegenwoordigheid.

Wij zijn de eersten niet en wij zijn de enigen niet die trouw aan de liefde van God gemeente willen zijn. We gaan in een spoor dat we niet zelf bedacht hebben. Daarom hechten wij aan reflectie en ontwikkeling. Allereerst vanuit de bijbel, als bron en richtlijn voor ons denken en handelen. Maar ook de traditie waarin we staan en de cultuur en samenleving waarin wij gemeente zijn, vormen bronnen van bezinning en verdieping.

In de gemeente van Christus gaat het om relaties:

* De relatie met God;
* De relatie met elkaar;
* De relatie met de (omringende) samenleving;
* De relatie met Gods schepping waarin wij leven.

Al deze onderdelen vragen doorgaande bezinning, groei en verdieping.

Zo wordt ruimte gemaakt voor alle vragen en vreugden die mensen op hun geloofs- en levensweg tegen komen. In onze zoektocht stuiten we ook op vragen van gerechtigheid, vrede, solidariteit, schepping en duurzaamheid.
Binnen de gemeente komt dat aan de orde in al haar facetten: in onze omgang met elkaar, de zondagse vieringen, door de weekse vergaderingen, bezoekwerk, ontmoetingsgroepen, vorming en toerusting en in de omgang met ons geld en onze goederen.

Als gemeente die midden in de wereld wil staan gaat het om heel de mens. Dit komt tot uitdrukking in diaconale betrokkenheid en pastorale aandacht.
Maar dat betekent ook dat de gemeente een plaats is waar alle generaties zich thuis voelen en zich voor in willen zetten. De gemeente wil ook een veilige gemeente zijn waarin mensen integer met elkaar omgaan en iedereen zich veilig weet.

In de gemeente gaat het ook over geld, goederen en gebouwen. In de “Ordinanties van de Protestantse Kerk in Nederland” wordt dit formeel geregeld in ordinantie 11. In artikel 1 staat ‘de zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente berust bij de kerkenraad’. Vervolgens worden diaconale zaken en niet-diaconale zaken toevertrouwd aan diaconie en college van kerkrentmeesters. Deze beide organen stemmen hun beleid af op het beleid van de kerkenraad. Zo blijft al het werk in de gemeente gericht op haar visie en missie.

3. Missie

Aangesproken door het woord van God staan we midden in de in deze wereld.
We zoeken naar betekenisvolle verbindingen die groei, ontwikkeling, geloof en vertrouwen van heel de mens te bevorderen.

4. Plannen van aanpak / doelen waaraan we werken

* de gemeente biedt ruimte aan de ontmoeting van mensen, die zich persoonlijk aangesproken weten door het Woord van God en vandaar uit proberen te leven.

* de gemeente is er niet voor zichzelf alleen. Zij geeft stem aan wie geen stem heeft. In haar diaconaat legt zij een relatie naar de knelpunten in de directe en de wereldwijde omgeving. Deze relatie houdt dikwijls concrete presentie in.
Hierin werkt de gemeente samen met zorg en welzijnsorganisaties in het dorp. Zo wil de gemeente samen met anderen betekenisvol aanwezig zijn(zie bijlage II: plan van aandacht Diaconie).

* de gemeente is een gemeenschap die op zondag morgen en op andere tijden in de week samenkomt rond de bron van het geloof, in een levende liturgische traditie.

* de gemeente leeft niet op zichzelf, maar werkt actief aan solidariteit en oecumenische verbondenheid. Dit wordt o.a. zichtbaar in bezinning en permanente vorming en toerusting in het programma van 'Rond de waterput'.
Variatie en vernieuwing zijn een voortdurende punten van aandacht.

* Het jeugd- en kinderwerk krijgt een nieuwe impuls door samen te werken met andere geloofsgroepen en kerken in ons dorp en worden activiteiten ontwikkeld met de RK Willbrordus Parochie, de groep Leef! en de Christ Church.

* Vanuit de classis Noord-Holland is de gemeente verbonden met de Ringgemeentes van: Limmen, Castricum, Uitgeest-Akersloot, Beverwijk-Wijk aan Zee en Heemskerk.

* De gemeente voelt zich actief onderdeel van de Protestantse Kerk in Nederland.

* Via Kerk en Actie is de gemeente verbonden met de kerk wereldwijd.

* de gemeente geeft pastorale zorg op verschillende manieren: in onderling pastoraat, gespreksgroepen en specifiek pastoraat door haar pastores (zie bijlage III: plan van aandacht Pastoraal Overleg).

* de gemeente is zich bewust van de kwestbaarheid van de schepping en de ongelijkheid in de wereld. Er wordt gezocht naar verduurzaming van de gebouwen en het gebruik ervan. Daarnaast worden de geldelijke middelen op duurzame wijze belegd en beheert (volgens de richtlijnen van de PKN).(zie bijlage IV: Plan van aandacht van het College van Kerkrentmeesters)

* de gemeente werkt aan een veilige gemeente. Zowel in de aandacht voor vrijwilligers als voor de gemeenteleden. Er wordt regionaal samenwerking gezocht voor het aanstellen van een vertrouwenspersoon. (zie bijlage V: een veilige gemeente)

* de gemeente maakt gebruik van moderne communicatiemiddelen en zoekt naar een adequate toepassing en passend gebruik van deze middelen op diverse terreinen. Zo wordt actief gewerkt aan het up to date houden van de website, het vervaardigen van een eigentijds kerkblad en het onderhouden van een Whattsapp-groep.

5. Uitwerking

1. De hierboven geformuleerde plannen en doelen worden steeds uitgewerkt in onderliggende werkplannen. Dat is de opdracht voor college van kerkrentmeesters, de diaconie en het Pastoraal Overleg. Deze plannen bevatten concrete activiteiten die (stapsgewijs) moeten leiden tot de realisering van wat we voor ons zien.

2. Ook worden de huidige werkzaamheden getoetst aan deze plannen en doelen en zo nodig bijgesteld.

3. Jaarlijks wordt aan het begin van het kalenderjaar dit plan van aandacht op de voortgang geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Bijlagen hieronder:
Bijlage I: Profiel - wie zijn wij
Bijlage II: Plan van aandacht, Diaconie (2020 - 2025)
Bijlage III: Pastoraal Plan van aandacht (2019 - 2023)
Bijlage IV: Plan van aandacht College van Kerkmeesters (2022 - 2026)
Bijlage V: Op weg naar een veilige gemeente (2022)
Bijlage VI: Werkwijze van de vacature commissie (2021-2025)

BIJLAGE I: Profiel - wie zijn wij:

Algemene kenmerken van de gemeente

De Protestantse Gemeente te Heiloo is ontstaan in 2005 uit een fusie van de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente, beiden te Heiloo gevestigd.

Sterke kanten van de gemeente
Uit de analyse van de sterke kanten van de gemeente kan geput worden bij het formuleren van kansen en doelen. Als sterke kanten zijn genoemd - in willekeurige volgorde:

1. Een grote groep vrijwilligers
2. Een full-time predikantsplaats
3. Een part-time pastoraal werker
4. Hoge kwaliteit van de kerkmuziek
5. Twee koren
6. Twee mooie kerkgebouwen met elk een eigen karakter en mogelijkheden voor vieringen en activiteiten
7. Een goed lopend exploitatieplan en gebouwen beheersplan
8. Relatief goede financiële positie van de gemeente
9. Relatief goede financiële positie van de diaconie
10. Veelkleurigheid van de vieringen
11. Gevarieerd aanbod in leer- en gespreksgroepen

Zwakke en/of bedreigde kanten van de gemeente
De grote veranderingen in het kerkelijke leven raakt ook de gemeente van Heiloo. Maar ook hier geldt dat geen enkele gemeente hetzelfde is. Dus is het nodig om goed te kijken naar de eigen situatie.
Het formuleren van de zwakke en bedreigde kanten geeft niet alleen de beperking maar wellicht ook de kansen en uitdagingen aan.

1. De gemeente vergrijst op drie manieren: er worden minder kinderen geboren, de mensen worden steeds ouder, en de verwachting is dat jonge mensen die de kerk verlaten niet in grote getale terug zullen keren. De continuïteit van het (vrijwilligers)-werk in de gemeente komt daarmee onder druk te staan.
Het roept ook onzekerheid op over de vraag naar de financiële draagkracht van de gemeente in de toekomst omdat ouderen relatief meer bijdragen.

2. Het gat in de kerk, waar veel Protestantse Gemeentes mee kampen, is ook zichtbaar in onze gemeente. De generatie tussen de 25 en 45 jaar is klein. Dat heeft ook invloed op het ontwikkelen van kinder- en jeugdactiviteiten. De ouders die betrokken zijn hebben vaak drukke agenda's.

BIJLAGE II:

Plan van Aandacht Diaconie PKN Heiloo 2020-2025

Het leven is geven en ontvangen !
Een mens kan niet zonder geven.
Maar je kunt niet altijd geven zonder ook te ontvangen.
Daarom is het ontvangen en het geven met elkaar verbonden.
Door tijdig te geven en te ontvangen blijft het aardse leven in bestaan.
Zo zijn wij er mee verbonden.
Daarin ontmoeten wij elkaar.
In dat geven en ontvangen is God aanwezig.

Het is Gods lijn naar de mens en gaat er dwars door heen.
Hij zal het dragen.
Daarom mogen wij zijn hulp verwachten, als wij even niet meer kunnen geven of ontvangen.

Missie dienen

Het plan van aandacht van de diaconie gaat uit van een gerichte visie en heeft als alles omvattende omschrijving **Dienen.**

Voor de missionair-diaconale gemeente is het kernwoord **dienen**. Dit betekent dat de gemeente tot taak heeft om aan mensen die onder druk leven, hetzij incidenteel, hetzij structureel, zowel in eigen omgeving als elders in de wereld, in navolging van Christus, gerechtigheid en barmhartigheid te bewijzen. Van oudsher wordt deze taak van de gemeente vorm gegeven door de diaconie. Voor activiteiten buiten Nederland is er een gemeentelid voor Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO)aan de diaconie toegevoegd.

Werkwijze.

1. Bij ongewijzigde uitgangspunten beschikt de diaconie nu en in de toekomst over de benodigde financiële middelen om te helpen. Door de dalende baten wordt er jaarlijks ingeteerd op het vermogen. Het interen zal per jaar niet meer dan € 25.000,- mogen bedragen. We voeren een defensief beleggingsbeleid. De beleggingsportefeuille is maatschappelijk verantwoord ingericht. De beleggingen behoren te voldoen aan het criterium duurzaamheid en kunnen geen complexe producten zijn.Verder mag de aandelenportefeuille maximaal 40% van het balanstotaal omvatten. .

2. De toegevoegd-diaken brengt het werelddiaconaat onder de aandacht van onze kerkelijke gemeente.

3. Onze gemeente vormt, samen met de diaconie, één geheel waar het gaat om betrokkenheid, b.v.

   - Inzameling van voedsel. Tijdens deze dienst wordt aan gemeenteleden gevraagd om levensmiddelen mee te nemen voor de voedselbank.
   - Samen met de leiding van de 60 + organiseert de diaconie een kerstmaaltijd/viering voor ouderen. Het bevorderen van onderlinge ontmoetingen wordt gestimuleerd.
   - De adventsattentie voor de 85 jarigen en ouder.

4. In samenwerking met Katholieke Parochie (PCI) regelen we voor de minima in Heiloo een Kerstgratificatie. De burgerlijke gemeente Heiloo levert de adressen van de minima. De voorgaande jaren hebben o.a. Keer op Keer, Dorcas, de Juliaantjes, Lehmanfonds en Hofsteestichting een belangrijke financiële bijdrage geleverd.

5. De diaconie werkt incidenteel samen met de kindernevendienst en jeugdkerk met als doel de jeugd meer bekend te maken met het diaconaat.

6. Jaarlijks worden de paasgroeten naar gedetineerden en gedurende tweejaarlijkse perioden wordt een project van Kerk in Aktie gesteund. De financiën van de ZWO lopen via de penningmeester van de Diaconie. Speciale projecten die steun ontvangen zijn kinderen in Armenie, Uganda en Ghana.

Activiteiten.

7. Geven van informatie, advies en ondersteuning. Bijv. het steunen van mantelzorgers in onze vergrijzende gemeente. De diakenen maken hun eigen kennis van de samenleving dienstbaar aan de gemeente. Waar kennis ontbreekt zoekt zij elders steun.

8. Contact met andere diaconale instellingen in onze regio.

9. Contact verbeteren met de burgerlijke gemeente Heiloo (Stichting Welzijn) ten einde hiaten bij armoedebestrijding te ontdekken bijvoorbeeld inzake de Participatiewet en vluchtelingenzaken. Waar mogelijk stille hulp bieden.

10. Versterking van het aandeel werelddiaconaat op de begroting.

11. De diakenen kunnen aan opleidingen en vormingen deelnemen teneinde maatschappelijke ontwikkelingen te kunnen volgen en diaconale ondersteuning aan de gemeente te kunnen bieden.

12. Blijvende betrokkenheid van diaconie in de eredienst.

Februari 2020

BIJLAGE III: Pastoraal Plan van aandacht

Protestantse Gemeente te Heiloo, 2019 - 2023

Uitgangspunt

'Aangesproken door het woord van God en door verhalen van mensen willen we aandacht en zorg geven aan mensen, opdat het hen wèl gaat'.

Plaatsbepaling

Pastoraat is een belangrijk samenbindend element van gemeente zijn, het cement van de gemeente. In pastoraat gaat het om geloof- en levensverhalen die met elkaar gedeeld worden.

De kerk en ook het gemeenteleven is in verandering. Dit hangt samen met de actuele situatie waarin de kerk zich bevindt. Een eerste aspect dat wij willen noemen is de secularisatie. Het geloof is niet verdwenen maar één van de vele opties geworden.

Daarnaast is voor veel gemeenteleden de kerk één van de vele netwerken waaraan zij deelnemen. Met andere woorden: de kerk staat lang niet altijd meer centraal in hun leven.

Als derde aspect noemen we de vergrijzing in de samenleving. In de kerkelijke gemeente drukt dat nog extra sterk. Het ledenbestand vergrijst echter dubbel zo snel omdat er geen vanzelfsprekende verjonging (meer) plaats vindt. Dit alles heeft gevolgen voor het pastorale werk.

Betrokkenheid

Voor met name jonge gezinnen past de organisatie van kerkelijke activiteiten lang niet altijd in hun drukke agenda. De zondag is een dag geworden om sociale contacten met familie en vrienden te onderhouden. Voor kerkelijke activiteiten is dan minder tijd en ruimte waardoor de kerk een steeds kleinere plaats inneemt in hun leven. Ook voor hulp en bijstand in moeilijke tijden wordt niet meer vanzelfsprekend gevraagd om pastorale bijstand.

Voor veel ouderen zijn lang niet alle kerkelijke activiteiten (meer) toegankelijk. Mobiliteit maar ook gehoorproblemen beperken de deelname. Ook speciale activiteiten die gericht zijn op ontmoeting zijn soms al onoverkomelijk. De vraag naar persoonlijk pastoraat in de vorm van huisbezoeken blijft daarom onverminderd groot. De generatie die dit aangaat rekent daar in zekere zin ook op en is voor hen ook zeer betekenisvol.

De zorgen

De vergrijzing van de gemeente raakt ook de organisatie van het pastorale werk. De wijkteams vergrijzen mee terwijl de vraag naar bezoekwerk niet daalt. De verwachting is dat het aantal contactpersonen gestaag terug zal lopen en het steeds moeilijker wordt invulling te vinden voor de ontstane vacatures, bijvoorbeeld die van wijkcoördinator. Daarnaast constateren wij dat de problemen waar mensen mee worstelen complexer worden. Hierbij valt te denken aan vormen van dementie, gehoorproblemen, kwetsbare fysieke gezondheid en vragen rondom euthanasie en levenseinde.

Dit alles betekent een grotere druk op de wijkteams en vergroot de vraag om een herbezinning op de inhoud en organisatie van het pastorale werk.

Pastoraat in verandering

Met enige regelmaat verschijnt in het kerkblad de oproep aan mensen om in voorkomende situaties zelf aan de bel te trekken als zij pastorale zorg verlangen. Dit noemen we **vraaggericht pastoraat**. Binnen de kerk betekent dit een omslag in het denken.

Mensen zijn gewend dat een wijkteam of pastor zichzelf meldt en de contacten onderhoudt en voelen ook weerstand om zichzelf te melden. Toch willen wij dit stimuleren.Het hoeft daarin niet persé om crisis-situaties te gaan. Maar wanneer mensen zelf initiatief nemen is beter in beeld waar de vragen liggen en waar pastores en wijkteams gewenst zijn.

Plan van aandacht

Binnen het Pastoraal Overleg denken we na over de vraag hoe wij de komende jaren betekenisvol aanwezig en werkzaam zullen zijn in de gemeente. Daarbij gaat het om de taakverdeling en draagkracht. Ook de balans tussen taken die energie geven en die energie vragen moet in het oog gehouden worden. Hiertoe hebben we een aantal doelen / aandachtspunten voor de komende jaren opgesteld:

a. Pastores en contactpersonen vervullen een belangrijke rol in het uitleggen van het pastorale beleid. Met name de vraaggerichte werkwijze moet ingebed raken.

Ook de taakverdeling tussen de pastores onderling en hoe dat in de praktijk uitwerkt moet helder worden uitgelegd.

b. Bestaande pastorale contacten tussen pastores, contactpersonen en gemeenteleden blijven bestaan. Ook het persoonlijk pastoraat blijft een belangrijke pijler van het pastorale werk.

c. Onderlinge pastorale zorg en aandacht wordt versterkt. Ontmoetingsmiddagen in de wijk, of gemeentebreed, gespreksgroepen, maaltijdgroepen en koffieochtenden zijn daarvoor geschikte middelen. Het is echter nog niet vanzelfsprekend dat deze activiteiten gezien en ervaren worden als mooie voorbeelden en mogelijkheden voor onderling pastoraat. Ook dit moet blijvend aan de gemeente worden uitgelegd.

d. Het Pastoraal Overleg denkt na en experimenteert met zogenoemd ‘categoriaal pastoraat’, wijk-overstijgend pastoraal gericht op doelgroepen.

Er is sinds kort een contactpersoon die gericht bezoekwerk verricht aan oudere alleenstaande mannen. Er wordt gedacht aan een speciaal contactpersoon voor nieuw-ingekomenen en iemand die gericht is op jonge gezinnen. Op deze manier kunnen wijkteams zich blijven richten op bezoekwerk en ontmoeting in hun wijk.

e. Er is blijvende aandacht voor scholing van pastores en wijkteamleden

Tenslotte

Het Pastoraal Overleg probeert op deze manier de zorgen eerlijk onder ogen te zien en tegelijkertijd hoopvol te werken aan zinvolle en werkbare doelen.

Het Pastoraal Overleg: De pastores, André Martens (voorzitter), Edward Kooiman en Hanneke Ruitenbeek.

De wijkcoördinatoren: Elly Kuijper, Anneke de Jong, Machda Brouwer de Koning en Wilma Westers.

Heiloo, maart / april 2019

BIJLAGE IV: Beleidsplan College van Kerkrentmeesters

Protestantse Gemeente te Heiloo

Taken van het college van kerkrentmeesters

Het College van Kerkrentmeesters is verantwoordelijk voor een aantal in de kerkorde omschreven taken. In hoofdlijn betreft dit het onderhouden van de materiële en financiële voorwaarden voor het leven en werken van de gemeente.

Het gaat daarbij om:

- het zorg dragen voor het beschikbaar zijn van ruimten voor de eredienst en de andere activiteiten van de gemeente;
- het zorg dragen voor de geldwerving;
- het beheren van de goederen van de gemeente;
- het zorgdragen voor de arbeidsrechtelijke aangelegenheden van hen die krachtens arbeidsovereenkomst bij de gemeente werkzaam zijn op niet-diaconaal terrein;
- het fungeren als opdrachtgever van kosters en beheerders van gebouwen en ander beherend en administratief personeel dat op arbeidsovereenkomst in dienst van de gemeente werkzaam is;
- het bijhouden van de registers van de gemeente, het doopboek, het belijdenisboek en – in dien aanwezig - het trouwboek;
- het beheren van de archieven van de gemeente; - het beheren van de verzekeringspolissen.

Visie
De visie van het college is om de protestantse gemeente eigentijdse faciliteiten en mogelijkheden te bieden die bijdragen aan het kerkelijk gemeentelijk leven waarin een ieder zich thuis voelt. Op een wijze die inspireert, duurzaam is en bijdraagt aan relaties met God, elkaar, de samenleving en de schepping die harmonieus zijn.

Mensen
Mensen met een rechtspositie of arbeidsovereenkomst
De rechtspositieregelingen van de Protestantse Gemeente voor predikanten en personeel zijn uitgangspunt voor verbintenissen die de gemeente aangaat.
Aan de gemeente zijn 2 predikanten verbonden (0,9 fte), een kerkelijk werker (0,6 fte), een kerkmusicus en de inzet van een medewerker administratie. Bij het aangaan van verbintenissen met mensen met een rechtspositie is uitgangspunt dat dit in lijn is met de financiële ruimte die aanwezig is.

Vrijwilligers
Bij vrijwilligerswerk gaat het om grotere en kleinere taken waarvan het college heeft bepaald dat die uitgevoerd dienen te worden. Vrijwilligerswerk bij de gemeente betreft de onbetaalde inzet van werkzaamheden die onder verantwoordelijkheid van het college en kerkenraad plaatsvindt. Vrijwilligerswerk heeft een min of meer structureel karakter, waarbij continuïteit van de inzet belangrijk is. Het gaat dus niet om allerlei spontane acties van gemeenteleden.

Het wordt steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden voor de taken en werkzaamheden die er zijn. Om vrijwilligers aan te trekken wordt overwogen om een vrijwilligersvergoeding aan te bieden. Daarnaast staat de mogelijkheid open voor inhuur van diensten van derden op flexibele basis. Dit doet zich bijvoorbeeld voor bij de schoonmaak van de kerken. Als er geen andere mogelijkheden zijn betekent dit dat werkzaamheden komen te vervallen. In dat geval is een herbezinning nodig van de beheerstaken van het college.

Gebouwen
Het college is verantwoordelijk voor het beheer van de Ter Coulsterkerk, de Witte Kerk, en twee woningen gelegen aan de Hoghe Weijdt en Ypesteinerlaan.

Beheer woningen
De woningen worden waar mogelijk verduurzaamd zodat de energiebehoefte wordt verminderd en gebruik wordt gemaakt van duurzame energie.
De woning Hoghe Weijdt wordt permanent verhuurd. Als de woning vrijkomt van huur kan overwogen worden om deze woning te verkopen.
De woning Ypesteinerlaan wordt op tijdelijke basis verhuurd. Beleid is om de woning in eigendom te houden, zodat in de toekomst deze woning bij vrijkomen van huur (weer) als pastorie in gebruik kan worden genomen.

Beheer Ter Coulsterkerk
Belangrijk is dat de Ter Coulsterkerk op een aantrekkelijke wijze is ingericht met zodat gemeenteleden en bezoekers zich er welkom en thuis voelen.
Te denken is aan faciliteiten als meubilair, verlichting, geluid en akoestiek, digitale voorzieningen en audio-visuele middelen.
Waar mogelijk wordt de kerk verduurzaamd door maatregelen die energie besparen en door gebruik te maken van duurzame energie. Vanwege teruglopend kerkbezoek worden alleen grote investeringen gedaan als deze een terugverdientijd hebben in financieel en sociaal opzicht tot uiterlijk 2030.
De Ter Coulsterkerk heeft vele ruimten die worden verhuurd. Inzet van het verhuurbeleid is dat de activiteiten die in de ruimten plaatsvinden niet in strijd zijn met het aanzien en karakter van de kerk. Het college vindt het belangrijk dat het gebruik van de ruimten bijdraagt aan het mogelijk maken van sociaal maatschappelijke activiteiten in de samenleving en de externe profilering van de kerk.

Beheer Witte Kerk
De exploitatie van de Witte Kerk is in handen gegeven van de Stichting Monument Witte Kerk. Als doel is daarbij bepaald het (doen) uitvoeren door de stichting van werkzaamheden zodanig dat de Witte Kerk langjarig als een in kerkelijk en cultureel opzicht groots monument gehandhaafd blijft. De functie van kerk blijft behouden.
Verhuur van de Witte Kerk door de stichting vindt plaats voor die activiteiten die recht doen aan de Witte Kerk als kerk en als monument.

Financieel
De begrote staat van baten en lasten laat de laatste jaren een negatief beeld zien. Hoewel er wordt gestreefd naar een begrotingsevenwicht is een beperkt jaarlijks tekort aanvaardbaar voor zover dit langjarig vanuit de vermogenspositie van de gemeente kan worden opgevangen en de continuïteit van de gemeente is gegarandeerd.
Getracht wordt de inkomsten uit de Actie Kerkbalans en collecten niet verder te laten teruglopen en de inkomsten uit verhuur van de kerken en bijbehorende ruimten te verhogen.

De beschikbare geldelijke middelen worden belegd volgens de Richtlijn beleggingen Protestantse Kerk in Nederland. Belangrijk uitgangspunt is dat de beleggingen voldoen aan criteria op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Opgaven voor de toekomst
Het college ziet als opgaven van de toekomst:
- Beschikbaar houden van voldoende vrijwilligers t.b.v. het kerkelijk leven en het gebruik en beheer van de kerken en bijbehorende ruimten;
- Verduurzamen van het onroerend goed;
- Introductie van audiovisuele- en digitale mogelijkheden die bijdragen aan nieuwe behoeften m.b.t. diensten en activiteiten in de kerk.
- Acties die bijdragen aan een gezonde financiële huishouding.

BIJLAGE V Overwegingen rondom beleid voor een veilige gemeente

De landelijke synode van de Protestantse kerk heeft in november 2019 uitgesproken gemeenten te gaan stimuleren plaatselijk beleid over veilig omgaan met elkaar te formuleren. In dat beleid is opgenomen:
1. Het met aandacht selecteren van vrijwilligers
2. Het hanteren van een gedragscode
3. Het aanstellen van gekwalificeerde vertrouwenspersonen per gemeente of per ring van gemeenten
4. Daarnaast wordt een VOG gevraagd aan predikanten en kerkelijk werkers, verbonden aan een gemeente, en aan vrijwilligers/ambtsdragers die met kwetsbare mensen werken of leidinggevende taken hebben
Aan de uitwerking van met name punt 3 en 4 (vertrouwenspersonen en VOG) wordt momenteel gewerkt. In een volgende synode zal over de uitwerking besloten worden.
Motivatie: De kerk als veilige plaats voor iedereen
Het lijkt zo vanzelfsprekend. In een gemeente van de Protestantse Kerk voel je je veilig. Leden behandelen elkaar met respect. Mensen met speciale taken en opdrachten maken geen gebruik van hun machtspositie ten koste van anderen. Kinderen en jongeren kunnen ongestoord meedoen. Helaas gaat dat niet altijd en overal op. Ongewenste intimiteiten en situaties van misbruik komen helaas ook in de Protestantse Kerk voor. In elke gemeente zijn slachtoffers van geweld, misbruik of onveilige machtsituaties, in hun thuissituatie of zelfs in de kerk. Daar willen en mogen we niet voor wegkijken!
Voor de situatie in Heiloo loop ik de vier genoemde punten langs en bespreek telkens wat er nodig is voor de invulling ervan.

Bij 1. In Heiloo is al sinds juni 2011 een vacaturecommissie werkzaam die zorg en aandacht zorg draagt voor het vrijwilligersbeleid in onze gemeente. De werkwijzer die hierbij indertijd door de kerkenraad is vastgesteld is wellicht toe aan een up-date vanwege de gewijzigde kerkelijke omstandigheden. (Zie hieronder bijlage V.1)
Bij 2. Voor wat betreft de gedragscode zouden we die als kerkenraad moeten vaststellen. Een mogelijke tekst: bijlage 2.
Bij 3.Waarom een vertrouwenspersoon?
Het is een besluit van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) dat per gemeente of per ring van gemeenten een gekwalificeerde vertrouwenspersoon moet worden aangesteld. Je kunt contact opnemen met een vertrouwenspersoon als je je niet veilig voelt in de gemeente. Bijvoorbeeld door één van de volgende situaties:
1. grensoverschrijdend gedrag van iemand met een taak in de kerk. Dat kan een predikant of kerkenraadslid zijn, maar ook leiders van het jeugdwerk of iemand anders met een taak in de gemeente
2. discriminatie
3. pesten

4. anders dan voorgaande situaties, te bepalen door de hulpvrager/cliënt
Wat kun je verwachten van een vertrouwenspersoon?De vertrouwenspersoon is toegankelijk, empathisch en heeft daarnaast de nodige dosis lef. Is onafhankelijk. Heeft een goed gevoel voor gedrag van mensen, voor onderlinge verhoudingen en voor organisatiecultuur en doorgrondt situaties, die ongewenste omgangsvormen kunnen veroorzaken. De vertrouwenspersoon moet goed kunnen luisteren en kunnen zwijgen. Integriteit, betrouwbaarheid en communicatieve vaardigheden zijn cruciaal, evenals organisatie- sensitiviteit en strategisch inzicht.
Wat doet een vertrouwenspersoon?
1. Het belangrijkste dat een vertrouwenspersoon doet als je contact met hem of haar zoekt is naast je staan en je te begeleiden bij het verweken van ervaringen.
2. Een vertrouwenspersoon kan je daarnaast helpen met gesprekken die je met iemand hebt, het gesprek voor je aangaan, of je bijstaan in het doen van aangifte of klachtenprocedure.
3. De vertrouwenspersoon biedt zo nodig hulp bij geloofsvragen.
4. De vertrouwenspersoon zoekt naar ofwel rehabilitatie in de geloofsgemeenschap; ofwel helpt de vertrouwenspersoon bij het zoeken naar een andere geloofsgemeenschap. Bij de vertrouwenspersoon is je verhaal veilig, je kunt op hem of haar vertrouwen. Alleen met jouw toestemming wordt er iets gerapporteerd aan een ander.
Wat is een vertrouwenspersoon níet?
Een vertrouwenspersoon is geen therapeut of een mediator. Ook gaat een vertrouwens-persoon niet onderzoeken of je melding of je vermoeden klopt. Hij of zij doet dus niet aan waarheidsvinding.
Wat doet een vertrouwenspersoon nog meer?
Ook als er geen meldingen vanuit de gemeente zijn, doen vertrouwenspersonen hun werk. Ze vragen aandacht voor het voorkómen van misbruik in de gemeente. Bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat de kerkenraad dit onderwerp een plaats geeft in haar beleid én dat het beleid goed wordt uitgevoerd.
Bij voorkeur zijn er twee vertrouwenspersonen van verschillend geslacht.
Het verdient aanbeveling dat deze vertrouwenspersonen geschoold worden en gekwalificeerd zijn.
Voor wat betreft de uitwerking of evt aanstelling van vertrouwenspersonen is het verstandig om met andere kerken in de regio contact op te nemen. Een onafhankelijke persoon (personen) van “buiten” verlaagt de drempel om een beroep te doen op de vertrouwens-persoon.
Voor de verdere uitwerking hiervan verwachten we dus ook nog een notitie van de landelijke kerk.
Bij 4: De Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)
De landelijke kerk werkt aan een regeling omtrent de VOG voor beroepskrachten en vrijwilligers.
Het lijkt me raadzaam om daarop te wachten.

Hoe verder?
1. Bespreken in de kerkenraad van “Overwegingen rondom beleid voor een veilige gemeente”.
2. Update maken van de “werkwijzer vacaturecommissie”.
3. Vaststellen van een plaatselijke gedragscode
4. Contact zoeken met naburige gemeentes: Limmen / Castricum. Maar misschien ook via de Ring Alkmaar
voor een evt. gezamenlijke vertrouwenscommissie / persoon
5. VOG. We wachten op richtlijnen van de landelijke kerk. Plaatselijk (in Heiloo) is het zo dat als je als organisatie een Veiligheidsplan/ Protocol hebt, je de kosten voor de VOG vergoed krijgt door de gemeente.

Roelie van Diest
Christian de Groot
Edward Kooiman

BIJLAGE VI Werkwijzer voor de Vacature-Commissie Heiloo, januari 2021

1. De vacaturecommissie valt onder de verantwoordelijkheid van de kerkenraad.

2. De scriba zet het punt “vacatures” op de agenda van de kerkenraadsvergadering in januari. De scriba meldt in die vergadering al de bestaande en de te verwachten vacatures voor:

- ambtsdragers
  - ouderlingen-kerkrentmeester
  - ouderlingen met een bijzondere opdracht (scriba, voorzitter, eredienst)
  - diakenen
- contactpersonen
- eventuele andere urgente vacatures.

3. De kerkenraad stelt vervolgens een vacaturecommissie samen van - zo mogelijk - drie mensen, waarvan ten minste één lid deel uit maakt van de kerkenraad. Daarnaast heeft minimaal één van de leden - zo mogelijk - eerder zitting gehad in een vacaturecommissie.

4. Een van de dienstdoende pastores is adviseur van deze commissie.

5. De vacaturecommissie staat onder leiding van een voorzitter / samenroeper die door de commissie zelf wordt aangewezen. Deze samenroeper belegt door het jaar heen een aantal bijeenkomsten in overleg met de andere leden van de vacaturecommissie.

6. De vacaturecommissie inventariseert gedurende het kalenderjaar de bestaande en aanstaande vacatures en zoekt - in overleg met de pastores en de kerkenraad - naar kandidaten voor de verschillende functies.

7. De vacaturecommissie schrijft geregeld in het kerkblad wat de meest urgente vacatures zijn en vraagt de gemeente om daarvoor kandidaten te noemen of om zich beschikbaar te stellen voor een ambt of voor een functie.

8. De vacaturecommissie benadert mensen bij voorkeur persoonlijk (zo mogelijk niet telefonisch of schriftelijk) met de vraag of zij deze (of een andere, beter passende) functie op zich willen nemen.
De vacaturecommissie kan er voor kiezen om telkens opnieuw te bepalen wie betreffende persoon benadert - afhankelijk van onderlinge relaties -, indien nodig is het iemand van buiten de commissie.
Belangrijk is dat de ‘vrager’ goed op de hoogte is van vorm en inhoud van de betreffende functie. (welke vaardigheden zijn gewenst, hoeveel tijd kost het, welke verantwoordelijkheden of verplichtingen brengt de functie met zich mee)

9. Alle bezoeken die aan de kandidaten worden gebracht, geschieden in overleg met de samenroeper van de vacaturecommissie en worden na afloop aan de samenroeper gerapporteerd. Geen enkel lid van de vacaturecommissie onderneemt een solitaire actie met betrekking tot de werving van kandidaten.

10. Zodra een kandidaat voor een bepaald ambt of functie heeft toegezegd, wordt dit aan de kerkenraad gerapporteerd.

11. De procedure van de bevestiging, het inleiden tot het ambt of de functie e.d. valt buiten de competentie van de vacaturecommissie.

12. De vacaturecommissie legt al haar bevindingen schriftelijk vast. Met de vastgelegde gegevens wordt vertrouwelijk omgegaan. Een nieuwe vacaturecommissie neemt, zo mogelijk, kennis van de verslaglegging van minstens de laatste vier jaren.

13.Aan het eind van het jaar, wanneer alle vacatures al dan niet vervuld zijn, maakt de samenroeper een jaarverslag op van de gang van zaken en stelt dit aan de scriba ter hand, waarna de vacaturecommissie door de voorzitter van de kerkenraad (met dank voor het werk) ontheven wordt van haar opdracht.

14. Zo mogelijk neemt minimaal één van de leden van het afgelopen jaar zitting in de vacaturecommissie van het komende jaar.

15. In alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet zal in overleg met de kerkenraad een beslissing worden genomen.